

Fővárosi Ítéltábla

Az ügy száma:

1.Pf.20.037/2024/4.

A felperes:

felperes

felperes címe

A felperes képviselője:

Dr. Kószás Attila Gábor ügyvéd

ügyvéd címe

Az alperes:

alperes

alperes címe

Az alperes képviselője:

Dr. Deli Dávid Ügyvédi Iroda

ügyvéd címe1

A per tárgya:

személyiségi jogok megsértésének megállapítása

Az elsőfokú bíróság:

Fővárosi Törvényszék

A fellebbezéssel támadott határozat száma:

36.P.21.471/2023/13-II.

A fellebbezést benyújtó fél:

felperes

Ítélet

A Fővárosi Ítéltábla az elsőfokú ítélet fellebbezett részét részben megváltoztatja és megállapítja, hogy az alperes megsértette a felperes személyes adatok védelméhez fűződő jogát azzal a magatartásával, hogy egészségi állapotára vonatkozó különleges személyes adatát hangfelvételen rögzítette és a felperessel szemben indított perben bizonyítékként benyújtotta.

Az alperest a felperes hozzájárulása nélküli hangfelvétel készítésétől és felhasználásától, valamint a felperes személyes adatainak a felperes hozzájárulása nélküli rögzítésétől és továbbításától eltiltja.

Az elsőfokú bíróság által megállapított sérelemdíj összegét 500.000 (ötszázezer) forintra felemeli azzal, hogy az összeg felemelt részét késedelmi kamat nem terheli. Mellőzi a felek költségviselésére vonatkozó rendelkezést és kötelezi az alperest, hogy 15 napon belül fizessen meg a felperesnek 80.000 (nyolcvanezer) forint perköltséget. A felperest terhelő illeték összegét 40.000 (negyvenezer) forintra leszallítja, az alperes által fizetendő illeték összegét 80.000 (nyolcvanezer) forintra felemeli. Egyebekben az elsőfokú ítéletet helybenhagyja.

Megállapítja, hogy a felek másodfokú perköltségüket maguk viselik. A felperest és az alperest személyenként 78.000 (hetvennyolcezer) forint fellebbezési illeték állam javára szóló megfizetésére kötelezi.

Az illeték megfizetése a Nemzeti Adó- és Vámhivatal illetékbevételi számlájára e határozat meghozatalának napjától számított 60. napon esedékes.

Az ítélet ellen nincs helye fellebbezésnek.

Indokolás

[1] Az elsőfokú bíróság által megállapított tényállás szerint a felek között házastársi közös vagyon megosztása iránti per van folyamatban. Az alperes a per megindulása előtt több hangfelvételt készített a felperes hozzájárulása nélkül kettejük beszélgetéseiről. A 2020. április 11-i felvételen a felperes a következőket mondja: „Lehet, hogy az orvos azt mondja, hogy felperes úr, maga egy ugyan olyan skizó beteg állat. És összekerült két személyiségzavaros.” A felperes apját „alkoholista” jelzővel illette. A hangfelvételt szülei, testvére és sógora is meghallgatták és amiatt a felperessel fennálló kapcsolatuk megromlott. A hangfelvételeket az alperes a vagyonmegosztási perben bizonyítékként csatolta. Azok ún. babaváró hitel felhasználása, a nászajándék, a lakásfelújítás, mint értéknövelő beruházás körében, valamint a felperes és felperes bátyja által megkötött ajándékozási szerződés relatív hatálytalanságának bizonyítása szempontjából releváns információkat tartalmaznak.

[2] Az alperes a vagyonmegosztási perben az alperesre vonatkozó, jegyzőkönyvbe foglalt nyilatkozatot tett, amely szerint „a babaváró hitelt a felperes leopta a számláról”.

[3] A felperes keresetében személyiségi jogai megsértésének megállapítását és azok szankcióinak alkalmazását, továbbá az alperes perköltségben marasztalását kérte az alábbiak szerint.

[4] Az alperes megsértette a hangfelvételhez való jogát azzal, hogy hozzájárulása nélkül sorozatosan hangfelvételeket készített, és azokat a bírósági iratokhoz csatolva felhasználta, illetve bizonyítási indítványként felhasználásban tartja.

[5] Az alperes megsértette a személyes adatok védelméhez való jogát azzal, hogy engedélye nélkül hangfelvételeket készített és azokat a bírósághoz benyújtva felhasználta, továbbá azzal, hogy a 2020. április 11-i hangfelvételen rögzítette a felperes nyilatkozatát („Lehet, hogy az orvos azt mondja, hogy felperes úr, maga egy ugyan olyan skizó beteg állat. És összekerült két személyiségzavaros”).

[6] Az alperes megsértette a jó hírnévhez való jogát a bírósági tárgyaláson tett nyilatkozattal („a babaváró hitelt a felperes leopta a számláról”).

[7] Kérte mindhárom megsértett jog tekintetében az alperest a jogsértés abbahagyására és a további jogsértéstől eltiltásra kötelezni.

[8] Kérte továbbá megfelelő elégtétel adását, az alperesnek a vele szembeni sajnálkozás kinyilvánítására, a hangfelvételek megsemmisítésére kötelezését.

[9] A megjelölt három személyiségi jog megsértése miatt 2.000.000 forint sérelemdíj és annak 2021. április 1-től a kifizetés napjáig számítottan a késedelemmel érintett naptári félév első napján érvényes jegybanki alapkamattal megegyező, a Polgári Törvénykönyvről szóló 2013. évi V. törvény (a továbbiakban: Ptk.) 6:48. § (1) bekezdése szerinti késedelmi kamattal megegyező mértékű késedelmi kamat megfizetésére tartott igényt.

[10] Keresetei jogalapjaként a Ptk. 2:43. § e) pontját, a 2:43. § g) pontja második fordulátát, a 2:48. § (1) bekezdését, a 2:51. § (1) bekezdés b-d) pontjait és a 2:52. §-át jelölte meg.

[11] Az alperes öt lejárató szándékkal nyújtotta be a felvételeket bizonyítékként, annak ellenére, hogy állításait egyéb módon (tanúbizonyítással) is alá tudta támasztani. Az orvosi vizsgálatával kapcsolatos nyilatkozat egészségügyi adatát tartalmazza.

[12] A személyes adatok védelméhez való jog megsértése körében utalt továbbá az Európai Parlament és a Tanács 2016. április 27-i (EU) 2016/679 Rendelet a természetes személyeknek a személyes adatok kezelése tekintetében történő védelméről és az ilyen adatok szabad áramlásáról, valamint a 95/46/EK irányelv hatályon kívül helyezéséről (GDPR) 4. cikk 1. és 2. pontjára, valamint a 9. cikk (1) bekezdésére.

[13] Az alperes bírósági jegyzőkönyvbe vett kijelentése a becsület csorbítására alkalmas tényállítás. A feljelentés miatt büntetőeljárás indult ellene, annak része a babaváró hitellel kapcsolatos esetleges bűncselekmény elkövetése, így a „lelopta” szóhasználatnál nem a laikus személy értelmezését kell irányadónak tekinteni.

[14] A sérelemdíj körében a jogsértést súlyossá teszi, hogy a sértő tartalmú közlés olyan cselekményre utal, amely bizonyítottsága esetén bűncselekménynek minősül. Az alperes több hangfelvételt is készített és felhasznált, ezek között két év telt el.

[15] A felperes jelentősnek tartotta az alperes felróhatóságát is. A kijelentések társadalmilag nem elfogadottak, azok objektív módon sértik az emberi méltóságot. Az alperes a bűncselekményre vonatkozó tényállításával, továbbá a hangfelvételeken szereplő információk harmadik féllel való megosztásával lejáratására törekedett, őt bűnözőként állította be.

[16] A nem vagyoni sérelem körében azt adta elő, hogy szülei, testvére és sógora meghallgatta a hangfelvételt, majd a rájuk vonatkozó sértő kijelentések miatt megromlott a viszonyuk. Nem vagyoni sérelemként jelölte meg továbbá azt is, hogy bírósági eljárásokra kell járnia a hangfelvételek miatt, valamint, hogy a beszállítók és más kereskedőpartnerek a jó hírnevét sértő kijelentés miatt megszólják.

[17] Az alperes ellenkérelmében a kereset elutasítását indítványozta.

[18] Védekezése szerint a hangfelvételek csatolására azért volt szükség, mert más módon a felperes valótlan tényállítását nem tudta bizonyítani. A vagyonmegosztási perben a felperes több alkalommal is ellentétes tartalmú nyilatkozatokat tett, egyebekben a teljes hangfelvétel csatolását a felperes indítványozta, ezért rosszhiszemű pervitelt folytatott.

[19] A hangfelvételek egészségügyi adatot nem tartalmaznak, a felperes által önkéntesen elárult és általánosságban megfogalmazott információk valós volta nem állapítható meg teljes bizonyossággal.

[20] Nem híresztelte a felperes által hivatkozott tényállítást. Véleményét a bíróságon kívül harmadik személlyel nem osztotta meg. A sérelmezett kifejezést annak köznapi értelmében használta, kizárólag a felek egymás közötti beszélgetései, illetve a vagyoni jogi per során és célja az igazság kiderítése volt.

[21] A sérelemdíj követelés azért alaptalan, mert nem sértette felperes személyiségi jogait, másodlagosan azért, mert a felhasznált bizonyíték hivatott a felperes előadásaival ellentétes valós tényállást felderíteni.

[22] Az elsőfokú bíróság megállapította, hogy az alperes megsértette a felperes hangfelvételhez való jogát azzal a magatartásával, hogy a felperes tudta és a hozzájárulása nélkül sorozatosan hangfelvételeket készített, és azokat a bíróságnak történő becsatolással fel is használta, illetve mind a mai napig, folyamatosan bizonyítási indítványként felhasználásban tartja. Az alperest a felperes javára 50.000 forint, valamint ezen összeg után 2021. április 1-től esedékes késedelmi kamat megfizetésére kötelezte. Ezt meghaladóan a kereseteket

elutasította. Megállapította, hogy a felek felmerült költségeiket maguk viselik és őket kölcsönösen 60.000 forint illeték megfizetésére kötelezte.

[23] Nem vitatott tényként kezelte, hogy a hangfelvétel készítéséhez és felhasználásához a felperes nem járult hozzá. Ezért a Ptk. 2:48. § (1) bekezdése alapján megállapította, hogy az alperes megsértette a felperes hangfelvételhez való jogát. Nem tulajdonított jelentőséget annak, hogy a más módon nem bizonyítható tényállítások valós voltát kizárólag a hangfelvételek felhasználásával lehet bizonyítani. A polgári perrendtartásról szóló 2016. évi CXXX. törvény (a továbbiakban: Pp.) 269. § (7) bekezdésének egyértelmű rendelkezése szerint rögzíti, a védekezés alapjául felhozott indok nem mentesíti az alperest a jogsértő bizonyítási eszközzel okozati összefüggésben álló személyiségi jog megsértése miatti jogkövetkezmények alól. A jelen eljárásban a bíróság csak azt vizsgálhatta, hogy a felperes hozzájárult-e a felvétel elkészítéséhez, vagy sem.

[24] A bíróság a jogsértés abbahagyására és a jogsértéstől eltiltásra vonatkozó kérelmet nem tartotta alaposnak. A felperes sem állította, hogy az alperes titokban később is hangfelvételeket készített róla, a perben vizsgálható jogsértés viszont a hangfelvétel készítésével és a perben csatolásával megvalósult. Ebből következően a jogsértés abbahagyására vonatkozó kérelem nem volt „értelmezhető” (helyesen: alkalmazható). A megvalósult cselekmény vonatkozásában az alperes a jövőre nézve a jogsértéstől nem tiltható el.

[25] Az elsőfokú bíróság az elégtétel adására irányuló kérelmet azért utasította el, mert a jogsértés elkövetése a hangfelvétel tekintetében nem a jegyzőkönyvbe foglalással történt. Emiatt ugyancsak nem tartotta „értelmezhetőnek” (helyesen: alkalmazhatónak) az elégtétel adásának keresetben meghatározott módját. Az elsőfokú bíróság jelentőséget tulajdonított annak a peradatnak, hogy a hangfelvételeket a vagyonmegosztási perben nem játszották le, megismerésükre közvetlenül nem került sor.

[26] Kizártnak tartotta a hangfelvételek megsemmisítésére vonatkozó követelést, mert a vagyonmegosztási perben csatolt bizonyítékkal kapcsolatos rendelkezésre nincs törvényes felhatalmazása.

[27] A személyes adatok védelméhez fűződő joggal kapcsolatban az elsőfokú bíróság kifejtette, hogy a hangfelvételhez való jog megsértése nem eredményeztetheti egyidejűleg a személyes adatok védelméhez való jog megsértésének a megállapítását a kétszeres értékelés tilalma miatt.

[28] A „skizobeteg állat” kifejezést a felperes használta saját magára és a hangfelvétel leirata alapján az alperes célja nem a felperes különleges személyes adatának kezelése, nyilvánosságra hozatala volt. Ezért a GDPR-ral összefüggésben előadott érvelés értékelése is szükségtelen volt. A kereset elutasítása miatt nem vizsgálta az elsőfokú bíróság az érvényesített szankciók alkalmazásának törvényi feltételeit sem.

[29] A jegyzőkönyvbe foglalt nyilatkozat hírnévrontó voltáról úgy foglalt állást, hogy a közlés a perben a felek személyes meghallgatása közben hangzott el, és csak a bíróság tagjai hallották. Ezért a sérelmezett mondatot, illetve az abban szereplő „lelopta” kifejezést az alperes nem a lopás büntetőjogi értelmében használta, hanem azzal a felek közötti, felfokozott érzelmi állapotra utalt. Az elsőfokú bíróság köztudomású tényként értékelte, hogy a perben a felek adott esetben erősebb, nyersebb kifejezéseket is használnak, így a kijelentés nem minősíthető „olyan szintű” valótlan tényállításnak, híresztelésnek és valós tény hamis színben való feltüntetésének, amely a jó hírnév megsértését megalapozná.

[30] A felperes ellen a büntetőeljárás a jegyzőkönyvbe foglalt nyilatkozat előtt indult. A feleken kívüli személyek pedig hivatásuknál fogva titoktartásra kötelesek, így a tárgyaláson elhangzott kijelentés és a felperesnek a beszállítók és más partnerek előtti, állított

hírnévsérelme között nem állapítható meg okozati összefüggés. A jóhírnév megsértésének megállapítását célzó kereset elutasítása miatt nem vizsgálta az elsőfokú bíróság az érvényesített szankciók alkalmazásának törvényi feltételeit sem.

[31] A sérelemdíj követeléssel kapcsolatos döntésénél abból indult ki, hogy a hangfelvételhez való jog megsértése miatt a felperes szüleivel, testvérével, sógorával megromlott viszonyára hivatkozott. Megítélése szerint a sértettre és környezetére gyakorolt hatás értékelésénél figyelembe kell venni, hogy a felperesre is alkalmazandó a Ptk. 1:4. § (2) bekezdés rendelkezése, mivel a viszony megromlása a felperes saját nyilatkozata miatt következhetett be.

[32] A bírósági eljárásokban való részvétel kényszerét nem tekintette a sérelemdíj összegére kiható körülménynek, mert a jelen pert a felperes indította, a vagyonmegosztási perben pedig a felperes köteles megjelenni és szükség esetén védekezni.

[33] A jogsértés súlya körében köztudomású tényként tekintett az abból eredő sérelemre, hogy a hangfelvételt a felperes beleegyezése nélkül, vele érzelmi kapcsolatban lévő, szorosabb bizalmi viszonyban lévő személy készítette, ismétlődően. Az 50.000 forintnál alacsonyabb összegű sérelemdíj bagatellnek minősülne.

[34] A késedelmi kamatról a Ptk. 6:48. § (1) bekezdés, a 2:52. § (2) bekezdés és a 6:532. § alapján döntött.

[35] A pernyertesség-pervesztesség arányát egyenlőnek tekintette és a Pp. 83. § (1) bekezdését alkalmazta. Az illetékekről szóló 1990. évi XCIII. törvény (a továbbiakban: Itv.) 62. § (1) bekezdés *f)* pontja alapján feljegyzett illetéket ugyanilyen arányban terhelte a felekre.

[36] Az ítélet ellen felperes fellebbezett.

[37] Jogorvoslati kérelme az ítélet elutasító rendelkezésének keresetei szerinti tartalommal történő megváltoztatására és az alperes perkieltségben marasztalására irányult.

[38] A másodfokú bíróság által gyakorolni kért felülbírálati jogkört a Pp. 369. § (1) bekezdésére és a (3) bekezdés *a)* és *c)* pontjára utalással határozta meg.

[39] Perkieltségét kieliégjegyzéken számította fel és abban a megbízási szerződés szerinti, a másodfokú eljárásban 75.000 forint ügyvédi munkadíjat, a teljes eljárásban pedig 345.000 forintot érvényesített.

[40] Az elsőfokú bíróság tévesen foglalt állást a hangfelvételhez fűződő jog megsértésének szankcióival kapcsolatban. A jogsértés nem a bíróság által „egymozzanatú cselekményként” leírt módon történt, az alperes 2020 tavaszán és 2022 tavaszán is újabb hangfelvételeket készített, és azokat felhasználta. Az alperes egyik kereseti kérelmet sem ismerte el, tehát ő maga sem tartja jogsértőnek a hangfelvételek elkészítését, ezért nem kizárt, hogy az egyébként folyamatban lévő vagyoni jogi perben továbbra is érdekében áll a jogsértés folytatása. Az elsőfokú ítélet tehát sérti a Ptk. 2:51. § (1) bekezdés *b)* pontjának rendelkezését.

[41] Az elsőfokú bíróság a Ptk. 2:51. § (1) bekezdés *c)* pontja szerinti „megfelelő elégtételadás” törvényi fordulatát is helytelenül értelmezte. Ha a jogszabályi rendelkezés teljes azonosságot követelne meg az elégtételadásnál, úgy erre számos esetben nyilvánvalóan nem lenne lehetőség. A felperes ezzel kapcsolatban a Kúria Pfv.20.801/2021/5. számú határozatára hivatkozott.

[42] Iratellenesnek tartotta a hangfelvétel megsemmisítésére vonatkozó kereseti kérelmének az elsőfokú bíróság által adott értelmezését, mert nem a vagyoni jogi perben csatolt hangfelvételek, hanem az alperes birtokában lévő felvételek megsemmisítésének elrendelését kérte. Azokat az alperes jelenleg is magánál tartja, egyik perben sem állította,

hogy azokat megsemmisítette. Az összes hangfelvétel megsemmisítése indokolt, hiszen mindaddig, amíg a felvételek az alperes rendelkezésére állnak, megalapozottan lehet tartani attól, hogy azokat az alperes továbbiakban is fel fogja használni. A kifejtettek miatt az elsőfokú ítélet a Ptk. 2:51. § (1) bekezdés *d)* pontját sérti.

[43] Nem értett egyet a felperes azzal az indokkal, hogy a hangfelvételhez való jog és a személyes adatok védelmének megsértése a kétszeres értékelés tilalmába ütközik, a jogsértések tárgya ugyanis különbözik. A hang személyes adatként azért érdemel jogi védelmet, mert az abban foglalt tartalom, az elhangzottak jelentik a jogsértés tárgyát, nem pedig a hang fizikai megjelenése. A Kúria Pfv.20.565/2019/4. számú határozatában az ügyvéd nevét a személyes adatok védelméhez való jog, másrészt a névviseléshez való jog megsértésének körében is értékelte. A GDPR a hang „kezelését” annak tartalmára figyelemmel védi, és a jelen ügyben a felvételeken elhangzó tartalmak, közlések nyilvánvalóan személyes adatnak minősülnek. Mivel az egyik leirat a felperes egészségi állapotával kapcsolatban is tartalmaz információt, a különleges adatok kezelése is megvalósult. Az elsőfokú ítélet a Ptk. 2:42. § (1)-(2) bekezdéseit, valamint a Ptk. 2:43. § *e)* pontját sérti. Mivel a személyes adatok védelméhez való jog megsértésének megállapítása hiányában az elsőfokú bíróság nem foglalkozott az objektív és szubjektív szankciókkal, így a kereseti kérelem vonatkozásában az elsőfokú ítélet sérti a Ptk. 2:51. § (1) bekezdés *a)*, *b)*, *c)* és *d)* pontját, valamint a 2:52. § (1) bekezdését.

[44] A jóhírnévhez való jog megsértésének megállapítására irányuló kereseti kérelmet is megalapozatlanul utasította el az elsőfokú bíróság. A véleménynyilvánítás közmegegyezés szerinti határa a más személy bűncselekmény elkövetésével való, alaptalan megvádolása. Az alperes nem egy elvont értékítéletet fogalmazott meg, hanem konkrét cselekménnyel kapcsolatban állította valótlanul bűncselekmény elkövetését bíróság előtt, ez a közlés pedig tényállításnak minősül. Az alperes az elhangzott tényközlést megelőzően büntetőeljárást kezdeményezett, amely már önmagában cáfolja azt a kijelentést, hogy a vagyoni jogi vita során a vagyoni elleni bűncselekmények körébe tartozó „lopás”-nak nyelvtani és tartalmi értelmében is megfelelő magatartást nem büntetőjogi értelemben használta. Az elsőfokú ítélet mindezek miatt a Ptk. 2:42. § (1)-(2) bekezdéseit, valamint a Ptk. 2:45. § (2) bekezdését sértő.

[45] Mivel a jó hírnévhez való jog megsértésének megállapítása hiányában az elsőfokú ítélet nem foglalkozott az objektív és szubjektív szankciókkal, így ezen kereseti kérelem vonatkozásában az elsőfokú ítélet sérti a Ptk. 2:51. § (1) bekezdés *a)*, *b)* és *c)* pontját, valamint a 2:52. § (1) bekezdését.

[46] A sérelemdíj indokolatlanul alacsony összegű, annak semmiféle visszatartó ereje nincs. A Ptk. 2:52. § (3) bekezdésben foglaltak szerinti szempontokat az elsőfokú bíróság nem értékelte kellő súllyal, illetve egyáltalán nem vette figyelembe. A megítélt összeg nem fejezi ki a jogsértés ismétlődő jellegét, valamint a sértettre és a környezetre gyakorolt hatást. A sértő jelzők használata ugyan a felperesnek felróható, de éppen azért kényszerült környezetében magyarázkodásra, mert az alperes a hangfelvételeket felhasználta. A vagyoni jogi perben a felperes családtagjai is perben állnak, így nem a felperes hibája, hogy azokat megismerték.

[47] Az elsőfokú ítélet sérti a Pp. 279. § (1) bekezdését figyelemmel arra, hogy a bíróság a perben jelentős tényeket és a megismert bizonyítékokat tévesen értékelte. A felperes az eljárási szabálysértéssel összefüggésben bekövetkezett anyagi jogszabálysértést a Ptk. 1:4. § (2) bekezdésében, valamint a 2:52. § (3) bekezdésében jelölte meg, ugyanis az okszerűtlen következtetés nyilvánvalóan kihatott a következmények súlyosságára és a sérelemdíj mértékére is. A Kúria Pfv.21.993/2018/7. számú határozatában foglaltak szerint köztudomású tény, hogy a családtagok előtti magyarázkodás önmagában is hátránynak minősül. A jelen

perben a „sértettre és környezetére gyakorolt hatást” ezért tévesen ítélte meg az elsőfokú bíróság.

[48] A közelítőleg tíz évvel ezelőtt megállapított „minimum” sérelemdíj mértéke már nyilvánvalóan nem fejezi ki a mai értékviszonyokra, valamint a közelmúltbeli, jelentős mértékű inflációra tekintettel szükséges szankció mértékét.

[49] Az alperes fellebbezési ellenkérelmében az elsőfokú ítélet helybenhagyását és a felperes perköltségben marasztalását indítványozta.

[50] Perköltségként a másodfokú eljárásban a bírósági eljárásban megállapítható ügyvédi költségekről szóló 32/2003. (VIII. 22.) IM rendelet (a továbbiakban: Ükr.) 3. § (5) bekezdése alapján meghatározott ügyvédi munkadíjra tartott igényt a 4/A. §-a szerint.

[51] A hangfelvétel készítésének és felhasználásának cselekménye nem sértheti meg jelen esetben egyidejűleg a felperesnek a hangfelvételhez való jogát és a személyes adatai védelméhez fűződő jogát is, ugyanis a hangfelvételhez való jog az adott személy személyes adatainak külső megjelenését hivatott védeni. A Kúria Pfv.20.565/2019/4. számú határozata más tényálláson alapul. A hivatkozott ítélet elvi tartalma az, hogy a megbízási jogviszony befejezése után kiküldött fizetési felszólításokon személyes adat védelméhez fűződő jogot sért a jogviszonyban korábban szereplő ügyvéd nevének és személyes adatainak feltüntetése. Az ítélet indokolásának [10] bekezdése alapján az elsőfokú bíróság szerint nem sérült meg a felperes névviseléshez fűződő joga, a [15] bekezdés szerint pedig a névviselési jog megsértésével kapcsolatban a másodfokú bíróság úgy foglalt állást, hogy ezzel kapcsolatos határozott kereseti kérelmet a felperes nem terjesztett elő, ezért azt elutasítani sem volt szükséges. Amit a felperes két aspektusban történő értékelésnek vél, az valójában az általa hivatkozott ügyben csak azt jelenti, hogy a felperes mindkét jogsérelem tekintetében kérte ugyan a megállapítást, azonban azt mind az első-, mind a másodfokú bíróság elutasította.

[52] Az elsőfokú bíróság helyesen foglalt állást a jóhírnévhez való jog megsértésének megállapítására irányuló kereset elutasításáról. A feljelentésnek nincs jelentősége a felperes által használt kifejezés személyiségi jogot sértő voltának megállapítása körében. A felperes korábbi magatartása alapján alappal merülhetett fel a büntetőjogi vonzata a felek körül kialakult vitának, az alperes valóban feljelentette a felperest, azonban a büntetőeljárás csalás gyanúja miatt van folyamatban. A feljelentést az alperes már jóval a vagyoni jogi perben felperes által sérelmezett kijelentés megtételét megelőzően tette meg, így fel sem merülhet, hogy az alperesnek a perbeli kijelentése miatt lenne folyamatban büntetőeljárás. Az alperes a vagyoni perben a személyes meghallgatása során – felfokozott érzelmi állapotban – tette meg sérelmezett kijelentését, amelyet csak a peres felek és a bíróság tagjai hallhattak.

[53] A Kúria Pfv.21.287/2022/22. számú eseti döntése szerint „annak megítélésénél, hogy peres eljárás folyamán a peres felek által egymásra tett különböző megjegyzések személyiségi jogot sértőek-e, figyelembe kell venni az eset összes körülményét, és a felek személyes viszonyát, a perben elhangzott nyilatkozatok esetében azok tartalmát, jogszerűségét elsősorban az adott perben eljáró bíróságnak kell értékelnie. Személyiségi jogsértés ilyen esetekben – külön perben – kivételesen állapítható meg akkor, ha a vizsgált kijelentés nem hozható kapcsolatba az adott per tárgyával, illetve kifejezőmódjában indokolatlanul bántó, sértő vagy megalázó.”

[54] A Kúria Pfv.20.136/2019/4. számú eseti döntésére a felperes abban a körben hivatkozott, hogy álláspontja szerint a felülvizsgálati ítélet nem érintette az elsőfokú bíróságnak azon megállapítását, miszerint a per alperese büntetőjogi értelemben véve használta a „zsarolás” kifejezést. A felperes által felhívott döntés szerint a felülvizsgálati kérelem kizárólag az elsőfokú bírósági eljárás szabályszerűségét, a sérelemdíjra vonatkozó keresetet elutasító másodfokú, illetve a perköltségre vonatkozó első- és másodfokú döntést

érintette. Nem volt tárgya ezért a felülvizsgálati eljárásnak sem a jóhírnév megsértését megállapító, illetve a becsület, emberi méltóság megsértésének megállapításával kapcsolatosan meghozott keresetet elutasító elsőfokú bírósági döntés és az annak alátámasztására kifejtett másodfokú ítéleti indokolás sem.

[55] Az alperes – felperes által sérelmezett – kijelentését nem büntetőjogi értelemben véve tette meg a bíróság előtt, személyes meghallgatásának tárgya éppen az volt, hogy a bíróság a felek közös vagyonát képező pénzösszeg felhasználásának körülményeit feltárja.

[56] Az alperes nem készít további hangfelvételeket, a bírósági ügyben csatolt felvételekre a valós tényállás bizonyítása érdekében volt szükség a felek közötti házastársi vagyontársaság megszüntetése iránt folyamatban lévő perben. Az alperes azért döntött a hangfelvételek elkészítése mellett, mivel a felperes a közös, illetve az alperes különvagyonát képező pénzösszegek hollétéről és sorsáról folyamatosan önellentmondóan nyilatkozott, az összegekkel történő tartozásának tényét többször elismerte az alperes előtt, azonban annak megfizetéséről „hitegette” őt. A hangfelvételek elkészítésére a fentieket követően került sor, mivel az alperes félt attól, hogy a vagyoni perben eljáró bíróság csak a felek nyilatkozataira, illetve a felek hozzátartozóinak tanúvallomására tud támaszkodni. Az alperes a felvételeket bizonyítékként benyújtotta – vállalva ezzel a személyiségi jogi per kockázatát – a vagyoni perben eljáró bíróság számára, amely azokat befogadta, így a jogsértés megvalósult.

[57] A vagyoni jogi perben a perfelvételt a bíróság lezárta, a felperesnek (a jelen perben: alperesnek) nem áll érdekében, hogy egyéb fórumon érvényesítse igényét akkor, ha számára hátrányos ítélet születne. A felek egyébiránt nagyrészt e-mail üzenetek útján tartják a kapcsolatot. Polgári perben nem lehet valakit egy másik perben tett bizonyítási indítvány visszavonására kötelezni. A jogsértő magatartás abbahagyása jelen esetben azt jelenti, hogy az alperes nem készít új hangfelvételt.

[58] Az elsőfokú bíróság megállapította ugyan, hogy alperes megsértette a felperes hangfelvételhez való jogát, azonban elutasította a megfelelő elégtétel adására vonatkozó kereseti kérelmét arra tekintettel, hogy a jogsértés nem jegyzőkönyvben történt, amely miatt nem értelmezhető a felperes azon kérelme, hogy alperes az alperesi jogsértés elkövetésével azonos módon, jegyzőkönyvben fejezze ki sajnálkozását.

[59] A felperes keresetében azt kérte, hogy „az alperes jogsértés elkövetésével azonos módon, jegyzőkönyvben fejezze ki sajnálkozását”. A Pp. 2. § (2) bekezdésének és a 170. § (2) bekezdés a) pontjának egybevetett értelmezéséből az következik, hogy a felperes a jogsértés elkövetésével azonos módon, jegyzőkönyvben kérte kötelezni alperest, a jogsértés azonban nem a jegyzőkönyvbe vétellel következett be.

[60] A hangfelvételek jelenleg nincsenek az alperes birtokában, azokat a tárolására szolgáló adathordozóval együtt benyújtotta a vagyoni jogi perben eljáró bíróság számára. A felperes a vagyoni jogi perben az összes felvétel teljes anyagának csatoltatására tett indítványt, elkerülendő, hogy a felvételek vágott verzióját értékelje a bíróság. A felperes által felhívott 2:51. § (1) bekezdés d) pontjának megfogalmazásából következik, hogy a jogkövetkezményt a felperes a bíróságtól kérheti, arról ítéletében a bíróságnak kell rendelkeznie. A más perben bizonyítékként előterjesztett dolog megsemmisítésére vonatkozó kérelem nem teljesíthető.

[61] Az alperes elfogadta az őt 50.000 forint sérelemdíjban marasztaló rendelkezést. A felperes az elsőfokú eljárásban meg sem jelölte, hogy pontosan milyen jogsérelmet is szenvedett el. Megjelölte ugyan a családjával történő jó viszony megromlását, ugyanakkor annak körülményeit kifejtani, részletezni nem volt hajlandó. Személyiségi jogsértés megállapítása esetén a sérelemdíj megítélése nem automatikus. Amennyiben a jogosult

oldalán érdemi nem vagyoni sérelem nem keletkezik, javára sérelemdíj nem ítélt meg (a Kúria Pfv.20.348/2023/5. számú határozata).

[62] A felperes a saját családját minősítő kijelentéseit a hangfelvételekkel is tanúsítható módon nem az alperes nyomására, nem arra vonatkozó kérdésre adta elő, hanem magától – az éppen aktuális témához oda nem illő módon – tárta az alperes elé. A felperes felróható magatartása – amely szerint saját családjára vonatkozóan tett sértő kijelentéseket – nem értékelhető az alperes terhére a jelen perben. A hangfelvételek meghallgatására a perben nem került sor, a bíróság azokat bizonyítékként befogadta, de tartalmukat a felperes szülei a perben nem ismerhették meg. A bíróság egyébiránt értékelésébe vonta a családi viszony megromlására vonatkozó előadást, ezért is határozta meg 50.000 forint összegben a sérelemdíjat.

[63] Az alperes arra is hivatkozott, hogy egy kiskorú gyermeket nevel, csupán részmunkaidőben képes dolgozni, számára az 50.000 forint sérelemdíj és a 60.000 forint perköltség is igen megterhelő, hiszen a peres eljárást nem ő kezdeményezte, továbbá a felperes korábbi magatartása miatt jelenleg is óriási kölcsöntartozás terheli.

[64] A fellebbezés részben alapos.

[65] Fellebbezés hiányában jogerőre emelkedett az elsőfokú ítéletnek a hangfelvétel védelméhez fűződő jog megsértését megállapító és az alperest 50.000 forint és késedelmi kamata megfizetésében marasztaló rendelkezése.

[66] A felperes fellebbezési érvei alapvetően a bíróság jogkérdésben való állásfoglalását támadták, a tények másként minősítése pedig az ügy körülményeihez, ezek között különösen az alkalmazandó jogszabály releváns tényállási elemeihez mérten további bizonyítást nem igényelt. A Fővárosi Ítéltábla az elsőfokú ítéletet a fellebbezési kérelem és a fellebbezési ellenkérelem korlátai között érdemben bírálta felül.

[67] Az elsőfokú bíróság helyesen indult ki abból, hogy a perben bizonyítandó tényeket elegendő a keresettel érvényesített jognak az előadott tényekkel összefüggésben megállapítható, vitatott körére szorítani. A személyes adatok védelmét sértő magatartás jogellenességét kizáró ok fennállására vonatkozó bizonyítékok értékelését azonban az elsőfokú bíróság anélkül végezte el, hogy meghatározta volna azokat a személyiségi jogi és alapjogi érdekeket, amelyek összevetése nélkül az ügyben érdemben dönteni nem lehetett.

[68] Az elsőfokú bíróság az anyagi jogi rendelkezések téves értelmezésével jutott arra a következtetésre, hogy a perbeli hangfelvételeknek az érintett engedélye nélküli készítése és akarata ellenére történő felhasználása nem eredményezheti egyidejűleg a hangfelvételhez és a személyes adatok védelméhez fűződő jog megsértésének megállapítását. Az emberi méltóságból eredő, a személyiség szabad kibontakoztatásához fűződő jog a személy védettségét a személyiség statikus elemeire (identitás, testi-lelki integritás) és dinamikus elemeire (a szellemi-erkölcsi személyiség egyes megnyilvánulásai) is kiterjeszti. A Ptk. által nevesített egyes személyiségi jogok a személyiség más-más aspektusainak megóvását szolgálják. Ennek következménye egyrészt az, hogy egyik jog sem élvez alkalmazási elsőbbséget a többi nevesített joghoz képest. Másrészt a személyiség nevesített aspektusaira irányuló jogvédelem valamennyi részjog tekintetében külön, önálló értékelést kíván, mert a jogsértés szempontjából ugyanazon tényállás más elemeinek van relevanciája. Minezek miatt a Ptk. 2:43. § g) pontja és a 2:43. § e) pontja szerint minősülő, különböző jogok megsértésére hivatkozás esetében fogalmilag kizárt a kétszeres értékelés tilalmának figyelembevétele.

[69] A jelen esetben az előbbiekből az következik, hogy a hangfelvétel jogellenes elkészítése és felhasználása önmagában, a felvétel tartalmának ismerete nélkül megvalósítja a személyiségi jog megsértését. A hangfelvételnek a felperes szóbeli nyilatkozatait, mint

személyes adatait tartalmazó része pedig a személyes adatainak védelméhez fűződő jog megsértését eredményezheti.

[70] A felperes helytállóan érvelt azzal, hogy a hang személyes adatként azért érdemel jogi védelmet, mert az abban foglalt tartalom, az elhangzottak jelentik a jogsértés tárgyát, nem pedig a hang fizikai megjelenése. Ezért az elsőfokú bíróság Ptk. 2:43. § e) pontját sértő indokkal utasította el a személyes adatok védelméhez fűződő jog megsértésének megállapítására irányuló keresetet. Figyelmen kívül hagyta azt is, hogy a felperes erre vonatkozó keresetében kifejezetten sérelmezte az általa megjelölt mondatrész („skizobeteg állat” kifejezés) bíróság elé tárását és azt a körülményt, hogy a bizonyítékként csatolt leirat folytatja és teljes egészében tartalmazza a felperes orvosi vizsgálatával kapcsolatban elhangzottakat, amelyek egészségügyi adatnak minősülnek (keresetlevél 8. oldal). A perfelvételi tárgyaláson a jogsértést megvalósító magatartásként a felvételek elkészítését, az adatok rögzítését és bíróság elé tárásával történő felhasználását, valamint a keresetlevélben is idézett mondatban szereplő, egészségi állapotára vonatkozó adatának bírósággal közlését jelölte meg (8. sorszámú jegyzőkönyv 2. oldal).

[71] Az adatkezelési szabályok megszegése nem eredményez automatikusan személyiségi jogsértést, nem azonos a személyes adatok védelméhez fűződő jog sérelmével, mert a jogosulatlan adatkezelés jogkövetkezményei az Info tv. szabályrendszere alapján más jellegűek, mint a személyiségi jogsértés következményei (Kúria Pfv.IV.20.927/2020/7.). Az Info tv. és a Ptk. is oltalmazza – a személyes adatok védelme útján – a személyiséget, azonban ezt más szempontból szabályozza, a védelmi körök terjedelme is különböző, a két törvény tárgyi hatályával áll összhangban (a Kúria Pfv.IV.21.084/2020/4. számú ítélete).

[72] A felperes a személyes adatai védelmére vonatkozó jogával összefüggésben kétségtelenül hivatkozott az információs önrendelkezési jogról és az információszabadságról szóló 2011. évi CXII. törvény (a továbbiakban: Info tv.) értelmező rendelkezéseire. Az Info tv. és a GDPR megjelölt rendelkezéseit azonban nem a kereset jogalapja körében, hanem csupán a fogalomhasználat azonossága miatt jelölte meg („személyes adat”, „adatkezelés”), azok ugyanis a Ptk. 2:43. § e) pont második fordulatában nevesített jog értelmezési háttérül szolgálnak. A személyes adatok védelméhez fűződő jogot illetően a következőknek kellett jelentőséget tulajdonítani.

[73] A felperes a jogsértést megvalósító magatartásként a felvételek elkészítését, megtartását és bíróság elé tárásával történő felhasználását, valamint egészségügyi adatának rögzítését és bírósággal közlését jelölte meg. A másodfokú bíróság megítélése szerint a Ptk. 2:43. § e) pontjában foglalt jog megsértésének megvalósulása szempontjából azokat a személyes adatokat lehet vizsgálni, amelyeket a felperes a keresetben konkrétan megjelöl. A perbeli hanganyag tartalmának általánosságban való hivatkozása nem alkalmas arra, hogy a bíróság a személyes adatok védelme szempontjából mérlegelhesse a jogsértés mibenlétét és a megállapításnál releváns körülményeket. A jelen ügyben a felperes konkrét jogsértő magatartásként kizárólag az orvos felkeresésével és a skizofréniával kapcsolatban tett saját közlésének rögzítését és bíróság elé tárását határozta meg, ezért a bíróság nem volt abban a helyzetben, hogy a kereseti kérelemben foglalt másik jogsértő magatartás (a további személyes adatok rögzítése és bíróság elé tárásával történő felhasználása) tekintetében érdemben vizsgálja a tényállási elemek megfeleltethetőségét a Ptk. 2:43. § e) pontjában foglalt tényállási elemeknek.

[74] A bíróságnak az előbbiek szerint leszűkített azon jogkérdésben kellett állást foglalnia, hogy a felperes különleges személyes adatának hangfelvételen rögzítése és a másik polgári perben történt közlése a felperes személyiségi jogának megsértését eredményezte-e.

[75] Téves jogértelmezés eredményeként állította az alperes, hogy egészségügyi adatnak csak a hatósági nyilvántartásokban, a gyógykezelések során készített

dokumentációban szereplő adatok minősülhetnek. Az arra vonatkozó közlés, hogy a felperes orvosnál járt és ennek körülményeiről, az orvossal folytatott beszélgetésről, a feltételezett diagnózis megállapításáról, valamint a személyiségzavar felmerüléséről informálta az alperest, a felperes személyes adatai közlésének minősül, amelyben a felperes állapotára vonatkozó adatok különleges személyes adatoknak tekintendők. Az információkat a felperes kétségtelenül önként osztotta meg az alperessel, azonban bizalmas beszélgetés során. A körülményekből egyértelműen kikövetkeztethetően azok címzettje kizárólag az alperes volt és a felperes sem az adatok rögzítésére, sem továbbítására nem hatalmazta fel őt.

[76] Nem vitatott tényként kell figyelembe venni, hogy a felperes személyes adatának hangfelvétellel rögzítéséhez és annak további kezeléséhez, így a bírósági perben felhasználásához utólag sem járult hozzá és sérelmezte, hogy azt a bíróság és a többi fél megismerte. Az alperes azzal védekezett, hogy erre a bizonyítás érdekében volt szükség, mert más módon nem tudta volna a felperes valótlan tényállítását bizonyítani.

[77] A jogvitának a perben felmerülő alapjogi érintettsége miatt szükség volt az alapjogoknak a felperes által felhívott személyiségi joggal való összevetésére, azok mérlegelésére.

[78] A bíróságnak hivatalból kötelessége az Alaptörvényben biztosított jogok alkotmányos tartalmát érvényre juttatni. Ez következik az Alaptörvény 28. cikkéből, amely szerint a bíróságok a jogalkalmazás során a jogszabályok szövegét elsősorban azok céljával és az Alaptörvénnyel összhangban értelmezik.

[79] Amennyiben az ügyben felmerül valamelyik alapjog érintettsége, a bíróságnak saját jogértelmezését a jog alkotmányos tartalmával összhangban kell kialakítania. Ezt a követelményt az Alkotmánybíróság a 3/2015. (II. 2.) AB határozatában fejtette ki: az Alkotmánybíróság „a bírói döntésben foglalt jogértelmezés Alaptörvénnyel való összhangját vizsgálja, azt, hogy a jogszabály alkalmazása során a bíróság az Alaptörvényben biztosított jogok alkotmányos tartalmát érvényre juttatta-e. Ha a bíróság az előtte fekvő, alapjogilag releváns ügy alapjogi érintettségére tekintet nélkül járt el, és az általa kialakított jogértelmezés nem áll összhangban e jog alkotmányos tartalmával, akkor a meghozott bírói döntés Alaptörvény-ellenes.” (Indokolás [18]).

[80] A személyes adatok védelméhez való jog egyfelől személyiségi jog, amelyre vonatkozó alapvető rendelkezéseket a Ptk. tartalmazza. Másfelől az Alaptörvényben biztosított, magánszférához, annak tiszteletben tartásához fűződő alapjoggal van szoros kapcsolatban. Az ügy további lényeges körülménye az adatrögzítés célja és felhasználása, az alperes által a jelen per felperese ellen indított, házassági vagyonközösség megosztása iránti perben bizonyítékként bemutatása. Ez a tény az ügynek a bizonyításhoz való joggal érintettségére mutat, amely a tisztességes eljáráshoz fűződő alapjogból vezethető le.

[81] A jogsértő bizonyítási eszköz természetesen személyiségi jogi jogsértésre is alkalmas, mert ha azt az ellenérdekű fél megszerzi és jogsértő bizonyítási eszközként felhasználja, akkor ezzel a másik fél magánszférához való jogát sértheti. A bíróságnak a jelen ügyben az előbbiekkal összefüggésben abban a kérdésben kellett állást foglalnia, hogy a magánszférához való jog, ezen belül a személyes adatok védelméhez fűződő jog, mint abszolút (a Ptk.-ban nevesített személyiségi) jog korlátozható-e a bizonyításhoz való jog, mint a tisztességes eljáráshoz való jogból levezethető relatív jog védelme érdekében. Az Alaptörvény VI. és XXVIII. cikk rendelkezéseinek felmerülésére tekintettel a perben tehát szükséges volt az egyes alapjogok érvényesülésének mérlegelés útján történő összevetése, az alapjog korlátozhatóságának megítélése. Az Alkotmánybíróság által megfogalmazott követelményként ugyanis „a bírósági jogalkalmazásnak az alapvető jogok egymás közötti kapcsolatának, összeütközésének a konkrét helyzetben való vizsgálatát, összemérését és értékelését is meg kell valósítania.” {13/2016. (VII. 18.) AB határozat, Indokolás [38]}.

[82] Amennyiben egy ügyben felmerül az említett alapjogokkal érintettség, akkor a bíróságnak a döntés során figyelembe kell vennie az Alkotmánybíróság e jogokkal kapcsolatos, az Alaptörvény R) cikk (3) bekezdés szerinti, mind a jogok tartalmára, mind azok összemérésére vonatkozó jogértelmezését. Az Alkotmánybíróság az alapjogok korlátozhatóságával kapcsolatban kinyilvánította, hogy „(A)z alapjog-korlátozás (...) tesztje mindenekelőtt a jogalkotót kötelezi, ugyanakkor hatáskörükhöz igazodva a jogalkalmazókkal szemben is alkotmányos követelményt fogalmaz meg. E követelményből – az Alaptörvény 28. cikkére is tekintettel – a bíróságoknak az a kötelezettsége adódik, hogy ha olyan jogszabályt értelmeznek, amely valamely alapjog gyakorlását korlátozza, akkor a jogszabály engedte értelmezési mozgástér keretein belül az érintett alapjog korlátozását kizárólag a szükséges és arányos mértékű beavatkozás szintjére szorítsák.” [23] „E korlátozás gyakorlásakor azonban a jogalkalmazóknak mindig figyelemmel kell lenniük arra is, hogy az alapjogok korlátozására kizárólag az elérni kívánt céllal arányos módon kerülhet sor alkotmányosan.” {3/2015. (II. 2.) AB határozat, Indokolás [21] [23]}. Ennek során „a jogalkalmazóknak figyelembe kell vennie azt, hogy egyik alapjog lényeges tartalma sem korlátozható, másrészt pedig arra kell törekedniük, hogy a konkuráló alapjogi pozíciók az arányosság elvének megfelelően kíméletes kiegyenlítésre, méltányos egyensúlyba kerüljenek.” {13/2016. (VII. 18.) AB határozat, Indokolás [55]}.

[83] A másodfokú bíróság kiindulópontként tekintett az Alaptörvény I. cikk (3) bekezdés második mondatára, mely szerint alapvető jog más alapvető jog érvényesülése vagy valamely alkotmányos érték védelme érdekében, a feltétlenül szükséges mértékben, az elérni kívánt céllal arányosan, az alapvető jog lényeges tartalmának tiszteletben tartásával korlátozható. Az Alaptörvénynek ez a rendelkezése az alapjog jogalkotó (Országgyűlés) általi korlátozására vonatkozik, de más mérce hiányában a bíróságnak is ehhez kell igazodnia, amikor az érintett jogokat összeveti.

[84] A XXVIII. cikkben szereplő tisztességes eljáráshoz való jog tekintetében a másodfokú bíróság a polgári eljárás jellegéből következő lényegi vonását emeli ki, amely szerint az eljárás kockázatát a peres fél viseli. Az igazság kiderítéséhez fűződő érdek a perben (mint bizonyítási érdek) alapvetően magánérdek, amelynek határait a tisztességes eljáráshoz való jog tartománya jelöli ki. E magánérdek alapjogi jelentősége (a tisztességes eljárás megvalósulása) miatt szorul védelemre, a védelem biztosítása pedig egyértelműen közérdekű kötelezettség.

[85] Az igazságszolgáltatás, ezen belül a bíróságok rendes működésébe vetett közbizalom alkotmányos érték, amelybe az is beletartozik, hogy a magánszféra védettsége garantált legyen. Ezen alapul a bizonyítás során a jogsértően, illetve a törvényes módon szerzett bizonyítékok megkülönböztetése; a felek kölcsönösen feltételezhetik, hogy az eljárás menetében a törvénysértő módon szerzett bizonyítékokat a bíróság nem fogja figyelembe venni. A jogsértő bizonyítékok felhasználására vonatkozó tilalomnak az eljárási törvénybe emelése azzal az elsődleges jogalkotói indokkal történt, hogy „egy jogállamban nem alkothatók olyan szabályok, melyek a peres feleket arra ösztönzik, hogy jogsértő módon szerezzék be a per eldöntése szempontjából releváns bizonyítékokat.” (A 2016. évi CXXX. törvényre vonatkozó törvényjavaslat 269. §-hoz fűzött indokolás). Ezzel összhangban a jogsértő bizonyítási eszközöket tárgyaló Pp. 269. § (1) bekezdés d) pontja kifejezetten úgy rendelkezik, hogy jogsértőnek minősül és a perben nem használható fel az a bizonyítási eszköz, illetve annak elkülöníthető része, amelynek a bíróság elé terjesztése személyiségi jogot sértene.

[86] A bizonyítási érdeknek a magánszféra védelmével való ütközése (a jogsértően szerzett bizonyíték felhasználása) esetén a magánszféra korlátozhatósága legitim célt kíván

meg, amelyet általában az igazság kiderítésével azonosít a korábbi ítélkezési gyakorlat. Az igazság kiderítése közérdek, érvényesülésének egyik eszköze pedig a bizonyítás.

[87] Figyelemmel kell lenni azonban arra is, hogy a peres felek polgári perben mellérendelt pozícióban és ebből következően mellérendelt bizonyítási érdektől vezérelve vesznek részt, vagyis önmagában egyikük bizonyítási érdekét sem lehet a másik érdeke fölé emelni. A fél tisztességes eljáráshoz való jogából következő bizonyításhoz való joga (bizonyításhoz fűződő méltányolható magánérdeke, amely a Pp. 265. § szerint bizonyítási érdek) relatív szerkezetű eljárási alapjogból ered. A per alapjául szolgáló esetben ez a relatív szerkezetű jog ütközik a másik fél abszolút szerkezetű magánszférához való jogával, személyiségi jogainak védelméhez fűződő, méltányolható magánérdekével. Értékelni kell ezen kívül azt is, hogy az utóbbi jog a Pp. 265. § szerint egyidejűleg bizonyítási érdekként is védendő. A szembenálló bizonyítási érdekekkel kapcsolatos lényegi elem, hogy nem azonos hatállyal érvényesülő jogokból erednek, ezért érvényesülésük korlátozhatósága is szükségszerűen eltérő.

[88] Ebből pedig az következik, hogy a polgári perben a bizonyító fél oldalán fennálló általános bizonyítási érdek önmagában nem elegendő a személyiségi jog, egyben magánszférához kapcsolódó alapjog bíróság általi korlátozásához, még az igazság érvényesülésének kívánalma, mint alkotmányos érték védelmében sem. Ezzel ellentétes következtetés alkalmassá tenné a bizonyítás szabályait az igazságszolgáltatásba vetett közbizalom csökkentésére, ez pedig nem lehet követendő cél. A jogszabályok értelmezésekor ugyanis az Alaptörvény 28. cikke szerint azt kell feltételezni, hogy a józan észnek és a közjónak megfelelő, erkölcsös és gazdaságos célt szolgálnak.

[89] E körben az ítéltábla figyelemmel volt arra is, hogy az Alkotmánybíróság a 23/2018. (XII. 28.) AB határozatában a közhatalmat gyakorló szerv alkotmányjogi panaszát arra tekintettel fogadta be, hogy az „közvetve a magánfelek azon alkotmányosan védett alapjogi igényét érvényesíti, hogy jogvitájukat tisztességes eljárás keretében döntse el a bíróság” – vagyis a XXVIII. cikk (1) bekezdésében biztosított tisztességes bírósági eljáráshoz való jog oszthatatlan: ha az egyik féllel szemben sérül, akkor az egész eljárás tisztességtelen, vagyis a másik féllel szemben is az.

[90] A jogsértő bizonyítéknak egy perben támasztott követelés bizonyítására való felhasználhatósága általában, további alkotmányos követelmények nélkül tehát az előbbieket szerint és a hatályos eljárási törvény rendelkezéseinek alapján sem megengedhető (Pfv.IV.20.479/2020/4. számú ítélet), és nem áll összhangban a jogszabályok értelmezésénél a bíróságokat az Alaptörvény 28. cikke szerint kötelező szempontokkal sem. A felhasználhatóság további feltétele az, hogy a jogsértő bizonyítéokra hivatkozó fél bizonyítási érdeke az átlagos bizonyításhoz fűződő érdeken túlmenő, különös jelentőséggel bírjon a fél jogérvényesítése szempontjából. Azt kellett tehát vizsgálni, hogy volt-e olyan különleges ok vagy körülmény, amely a fő szabálytól való eltérést indokolta volna. Ilyen okként jelölte meg az alperes a valóság kiderítését.

[91] A személyiségi jogok megsértésének megállapításához szükséges annak értékelése, hogy valamely másik jog érvényesülése érdekében indokolt és arányos volt-e az érintett fél személyiségi jogának korlátozása. A másodfokú bíróság megítélése szerint az alperes megalapozatlanul védekezett azzal, hogy a vagyonmegosztási perben támasztott követelését más módon, mint a felperes vizsgálandó személyes adatának rögzítésével és bíróság elé tárásával nem tudta volna bizonyítani. A konkrét közlés és a másik perbeli követelés között adekvát okozati összefüggés a rendelkezésre álló adatok alapján nincs, ilyenre az alperes sem hivatkozott. A jogsértés megvalósulása szempontjából közömbös, hogy a „skizobeteg állat” kifejezést a felperes saját magára használta és az is, hogy az alperesnek az adatvédelmi (adatkezelési) szabályok megszegése volt-e a célja.

[92] A beszélgetésnek a jelen eljárásban ismertté vált részéből és a feleknek a perben tett előadásaiból az volt megállapítható, hogy a beszélgetés során az alperes kívánt olyan tartalmú nyilatkozatokat a felperestől megszerezni, amelyek a bírósági perben úgy értékelhetők, hogy a felperes szavahihetőségét cáfolják, az alperes pernyertességét előmozdítják. Ilyen körülmények között speciális kényszerítő körülmény a jogsértő módon megszerzendő bizonyíték tekintetében nem állt fenn. A másodfokú bíróság mindezekből arra következtetett, hogy az igazság kiderítéséhez (és érvényesüléséhez) fűződő érdek a polgári eljárásban is közérdek; azonban önmagában a közérdek célja nem elegendő a magánszférához való jog korlátozásához. E feltételek hiányában az Alaptörvény VI. cikkének (1) bekezdésében foglalt alapjog megsértésével megszerzett bizonyíték, a személyes adatok rögzítése és felhasználása a polgári perben alapjogsértő volt, illetve az alapjog védelmére rendelt személyiségi jog sérelmével is járt. Ezért a Fővárosi Ítéltábla az elsőfokú ítéletet részben megváltoztatva megállapította a személyes adatok védelméhez fűződő jog megsértését.

[93] Helyesen foglalt állást az elsőfokú bíróság a jóhírnévhez fűződő jog állított megsértésével kapcsolatban. Egy peres eljárás keretében tett nyilatkozat tartalma az adott eljárás keretein kívül személyiségi jogvédelmet csak kivételesen vált ki, ha a tartalom semmilyen összefüggésben nem áll az adott eljárás tárgyával, vagy csupán öncélú gyalázkodásnak minősül (a Kúria Pfv.III.20.391/2021/3. számú ítélete). A Kúria Pfv.IV.21.312/2019/3. számú ítéletében foglalt okfejtés pedig elvi élel állapítja meg, hogy a hatóság előtti hivatalos eljárásban tett bejelentés, nyilatkozat, tanúvallomás tartalma csak akkor sérthet személyiségi jogot, ha az adott eljárás tárgyához nem kapcsolódik és valótlan, sértő tartalmú tényállításnak, vagy kifejezésmódjában indokolatlanul bántó, sértő, megalázó vélemény kifejezésének minősül. A Kúria Pfv.IV.21.161/2022/6. számú ítéletének elvi tartalma pedig az, hogy a feljelentésben tett tényállítások önmagukban és a büntetőeljárás kimenetelétől függetlenül csak kivételesen, többlettényállási elemek megvalósulása esetén adhatnak alapot a személyiségi jog megsértésének megállapítására. Annak megítélésénél, hogy peres eljárás folyamán a peres felek által egymásra tett különböző megjegyzések, kitételek, fordulatok személyiségi jogot sértőek-e, figyelembe kell venni az eset összes körülményét, a peres felek kialakult személyes viszonyát, a peres eljárás során elhangzott nyilatkozatok esetében azok tartalmát, jogszerűségét elsősorban az adott perben eljáró bíróságnak kell értékelnie, személyiségi jogsértés ilyen esetekben külön perben kivételesen állapítható meg akkor, ha a vizsgált kijelentés nem hozható kapcsolatba az adott per tárgyával, illetve kifejezésmódjában indokolatlanul bántó, sértő vagy megalázó (a Kúria Pfv.IV.21.287/2022/11. számú ítélete).

[94] A perben vizsgálendő közlés (a felperes „lelopta a babaváró hitelt a számláról”) különleges helyzetben, a fél személyes meghallgatásakor hangzott el. Az elsőfokú bíróság valamennyi releváns körülményt mérlegelésébe vonta és helyesen következtetett arra, hogy a kijelentés nem sérti a felperes jóhírnevét. Az alperes feljelentése alapján a pénzügyi kölcsön más célra történő felhasználása miatt nyomozás indult, a csalás tárgyában folyó büntetőeljárás ténybeli alapja pedig annyiban nem vitatott, hogy a felperes az alperes tudta és beleegyezése nélkül az eredetitől eltérő célra fordította a családok támogatására szolgáló, kedvezményes állami juttatást. A házastársi közös vagyonnal kapcsolatos terhek a vagyonmegosztás elemeihez tartoznak, ilyen körülmények között az alperes kijelentése sem valótlan és sértő tényállításnak, sem öncélú értékítéletnek nem tekinthető, annak relevanciáját a másik per tárgya megteremti.

[95] Mindezek alapján a különböző jogsértés megállapítására irányuló három kereset közül kettő eredményes. Az ítéltábla a továbbiakban az önálló keresetnek nem minősülő, felperes által megjelölt személyiségi jogi szankciók alkalmazhatóságát vizsgálta.

[96] Ezek körében egyetértett az elsőfokú bíróságnak a Ptk. 2:51. § (1) bekezdés *c)* és *d)* pontjára vonatkozó szankcióval kapcsolatos döntésével. A felperes az elégtétel adásának olyan módját kérte, amely nem teljesíthető. A más perben készülő jegyzőkönyv, mint közokirat tartalmát kizárólag az ügyben eljáró bíróság határozhatja meg, amely jogszabályi felhatalmazás [Pp. 159. § (1) bekezdés és 160. §] alapján rögzíti az eljárás anyagát. A felperes fellebbezésbe foglalt hipotetikus érveivel szemben az elégtétel adását a bíróság a törvényi feltételek fennállása esetén csak akkor rendelheti el, ha az elégtételadás önkéntes végrehajtásának nincs törvényes akadálya, vagyis ahhoz kizárólag a kötelezett fél jogcselekményére van szükség. A jelen perben előterjesztett követelés azonban az előbbi törvényi korlát miatt alaptalan.

[97] Az alperes birtokában lévő hangfelvételek megsemmisítésére vonatkozó kérelem ténybeli alapját a felperes nem bizonyította. Azt az állítást, hogy bizonyos felvételeket az alperes jelenleg is magánál tart, a rendelkezésre álló peradatok nem támasztják alá. A vagyonmegosztási perben az elsőfokú bíróság a hangfelvételeket őrző diktafon benyújtására kötelezte a jelen per alperesét, ezen kívül sem a szóbeli, sem az írásbeli nyilatkozatokból nem következik, hogy az alperes további felvételeket is birtokában tart. Ezért a további felvételek megsemmisítését célzó kérelem is alaptalan volt.

[98] Tévesen döntött azonban az elsőfokú bíróság a jogsértéstől eltiltásra vonatkozó kérelemről. E szankció alkalmazását a felperes mindhárom általa megjelölt nevesített személyiségi jog vonatkozásában – egyebek mellett – azzal indokolta, hogy az alperes 2020 tavaszán és 2022 tavaszán is készített hangfelvételeket, és azokat a perben felhasználta, valamint nem zárható ki, hogy a folyamatban lévő vagyoni jogi perben továbbra is érdekében áll a jogsértés folytatása. Az elsőfokú bíróság figyelmen kívül hagyta, hogy a jövőre nézve történő eltiltás akkor indokolt, ha okkal lehet tartani a jogsértés megismétlésétől.

[99] A perben nyilvánvalóan felmerült olyan adat, amely a felperes jogi álláspontját támasztotta alá, mivel az alperes az elsőként hivatkozott (2020-as) felvételkedészítés után két évvel is felvette a felperessel folytatott beszélgetéseit saját perbeli bizonyítási érdekének erősítése érdekében. Ezek a peradatok egyértelműen indokoltá tették a további jogsértéstől való eltiltás elrendelését, az ugyanis nem a már bekövetkezett jogsértéssel előidézett helyzet megszüntetését, hanem újabb jogsértés bekövetkezésének megakadályozását szolgálja. Az elsőfokú bíróság ezért a Ptk. 2:51. § (1) bekezdés *b)* pontjának rendelkezését sértő módon utasította el az erre irányuló kérelmet, a jogsértés megismétlése ugyanis az ügy körülményei alapján sem a személyes adatok, sem a hangfelvétel vonatkozásában nem zárható ki, az alperes erre vonatkozó magyarázata a másodfokú bíróság számára nem meggyőző.

[100] Utolsóként vizsgálta a Fővárosi Ítéltábla a sérelemdíj felemelésére vonatkozó fellebbezési kérelmet és azzal szembeni fellebbezési ellenkérelmet.

[101] A döntés e részét a felperes azért támadta, mert annak nincs visszatartó ereje, nem fejezi ki a jogsértés ismétlődő jellegét, valamint a sértettre és a környezetére gyakorolt hatását és a jelenlegi ár- és értékviszonyokat sem. A sértő jelzők használata ugyan a felperesnek felróható, de éppen azért kényszerült környezetében magyarázkodásra, mert az alperes a hangfelvételeket felhasználta. Az alperes a mérlegelést megfelelőnek tartotta és anyagi helyzetének korlátaira, valamint személyes életkörülményeinek nehézségére (egyedülálló szülő) hivatkozott.

[102] Az elsőfokú bíróság ítéletének indokolásából kitűnően számba vette a felek által előadott valamennyi körülményt és azokat külön-külön és összességében is értékelte. Mérlegelésének eredményeként állapította meg a sérelemdíj összegét, amelyet a bagatellként értékelendő jogsértéssel állított szembe. A másodfokú bíróság a kifejtettek szerint nem egy, hanem két személyiségi jogi jogsértést látott megállapíthatónak, amelyek mindegyikével kapcsolatban fennáll az elkövetés csalárd jellege. A hangfelvételek jelentős időbeli

különbséggel, titokban és kifejezetten a bizonyítékalapozás céljával történő készítését mind a jogsértés súlya, mind ismétlődő jellege tekintetében értékelni kell, a [85] bekezdésben kifejtett jogalkotói szándék szem előtt tartásával.

[103] Az előbbi módon megvalósuló cselekmények, az alperes éveken keresztül fennálló csalárd szándéka és eljárása a jogsértés súlyát jelentőssé teszi. A felperes alapjogi védelmet élvező magánszférájába történő beavatkozás eredményét, az így szerzett bizonyítékot a törvény egyértelműen jogsértőnek tekinti és felhasználását általánosságban is tiltja, továbbá kifejezetten rendelkezik arról, hogy a jogsértő bizonyítási eszköz perben való felhasználása a fél polgári jogi felelősségét nem érinti [Pp. 269. § (7) bekezdés]. Ezeknek a körülményeknek a sérelemdíj összeg megállapításánál kiemelt jelentősége van.

[104] Mindezekre tekintettel a Fővárosi Ítéltábla a sérelemdíj meghatározásánál figyelembe veendő szempontok alapján a bizonyítékokat felülmérlegelte és a sérelemdíj összegét felemelte. Az így megállapított 500.000 forint a jelenkori ár- és értékviszonyok szerint kifejezett összeg, ezért az elsőfokú ítélet részjogerőre emelkedett rendelkezésének kivételével a sérelemdíj után megítélt késedelmi kamatra vonatkozó rendelkezést az ítéltábla mellőzte.

[105] A kifejtett indokokra tekintettel a másodfokú bíróság az elsőfokú ítéletet a Pp. 383. § (2) bekezdés alapján részben megváltoztatta.

[106] A fellebbezés részbeni eredményességére figyelemmel az elsőfokú eljárásban a felperes pernyertességének aránya 2/3-ra, a másodfokú perszakban pedig 1/2-re változott. Ehhez igazodóan rendelkezett a másodfokú bíróság a perköltségek és az illeték felekre terheléséről.

[107] A felperes az elsőfokú eljárásban 270.000 forint, az alperes 300.000 forint perköltséget számított fel. A pernyertesség arányosításával a felperest 180.000 forint, az alperest 100.000 forint, a jogi képviselő ellátásával kapcsolatos munkadíj illetné meg. Ezért a másodfokú bíróság csak a különbözet megfizetéséről rendelkezett. A perköltségre vonatkozó döntés jogszabályi alapja a Pp. 81. § (1) és (5) bekezdése, a 82. § (2) bekezdése és a 83. § (2) bekezdése, az illeték viseléséről szóló rendelkezések pedig a Pp. 101. § (1) bekezdésén és a 102. § (1) bekezdésén alapulnak.

[108] A másodfokú eljárásban a felperes által felszámított 75.000 forintból a felperest 37.500 forint, az alperes által felszámított (áfát is tartalmazó) 61.920 forintból az alperest 30.960 forint illetné. Az ítéltábla a két összeg különbözetének összegére tekintettel mellőzte a Pp. 82. § (2) bekezdésének alkalmazását és úgy rendelkezett, hogy a felek másodfokú perköltségüket maguk viselik.

[109] A Fővárosi Ítéltábla a tárgyi illetékfeljegyzési jogra tekintettel meg nem fizetett 156.000 forint fellebbezési illeték megtérítésére is a feleket egyenlő arányban kötelezte a Pp. 101. § (1) bekezdése, a 102. § (1) bekezdése, a polgári és közigazgatási bírósági eljárás során meg nem fizetett illeték és állam által előlegezett költség megfizetéséről szóló 30/2017. (XII. 27.) IM rendelet 3. § (2) bekezdése alapján, az Itv. 39. § (3) bekezdés c) pontjára és a 46. § (1) bekezdésére tekintettel.

[110] Az egyes adótörvények módosításáról szóló 2022. évi XLV. törvény 70. §-ával megállapított Itv. 78. §-ának (4) bekezdése alapján a fizetendő illeték a bírósági határozat jogerőre emelkedésétől – a jelen esetben az ítéltáblai határozat meghozatalának napjától – számított 60. napon esedékes. A Nemzeti Adó- és Vámhivatal illetékbevételei számlájának száma 10032000-01070044-09060018.

[111] A másodfokú bíróság tájékoztatja a feleket, hogy az illeték megfizetése során az illetékfizetési kötelezettséget tartalmazó jogerős bírósági határozatot hozó bíróság megnevezését, a bírósági ügyszámot, valamint a fizetésre kötelezett adóazonosító számát

közzeményként fel kell tüntetni. Amennyiben az illeték megfizetésére történő felhívásnak önként nem tesz eleget a megjelölt határidőben, az illeték behajtására és megfizetésére az Itv. és az adóigazgatási eljárásokra irányadó jogszabályok rendelkezéseit kell alkalmazni.

Budapest, 2024. március 5.

Dr. Kovács Helga s.k.
a tanács elnöke, előadó bíró

Dr. Kovács Éva s.k.
bíró

Dr. Mizerák Judit s.k.
bíró